

4. Черненко І. І., Чухно І. А. Сучасні методи психологічної терапії хворих із посттравматичними стресовими розладами в контексті їх медико-соціального значення [анімалотерапія]. Міжнародний неврологічний журнал. 2017. № 5. С. 112–115
5. Labinskyi, A. & Hrytsyna, Myroslava & Gutyj, Bogdan & Labinska, H. (2019). Animal therapy as a promising direction of human rehabilitation treatment. Scientific Messenger of LNU of Veterinary Medicine and Biotechnologies. 21. 160-164
6. <https://flerlena.wixsite.com/psiholog/single-post/2018/01/19>

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРШОЇ ДОЛІКАРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

А.А. Шишлова¹, А.А. Гирина², Д.В. Шевчук³

^{1,2,3}Житомирський державний університет імені Івана Франка, вул. Велика Бердичівська, 40, Житомир, 10008, Україна

***Анотація.** В запропонованих тезах йде мова про особливості першої домедичної допомоги в умовах війни, наведено чіткий алгоритм дій допомоги постраждалому.*

***ubh:** перша допомога, алгоритм надання допомоги, «червона», «жовта», «зелена» зони.*

***Актуальність теми дослідження.** Війна...страшна і жахлива реальність, яка внесла зміни у всі сфери життя людини, в тому числі й у наданні першої долікарської допомоги. Перші дні військових дій в нашій країні були шокowymi для всіх, і лише за кілька днів усвідомлення реальності тих подій, які відбуваються навколо, стало поштовхом для стрімкого розвитку інформативного потоку, в тому числі і в питаннях надання першої долікарської допомоги.*

Аналіз останніх досліджень. З'являється велика кількість інформації в засобах масової інформації, на офіційних сайтах, як-то Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) [4], Державна служба з надзвичайних ситуацій України[5], сайт Міської Ради [7], а також на навчальних платформах, де можна навіть онлайн отримати навички домедичної допомоги в умовах війни. Крім того, була проаналізована Постанова Кабінету Міністрів України Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події" [3], а також навчальна література [1-2].

Мета та методи дослідження. Метою даної роботи є аналіз, узагальнення інформації та виокремлення чіткого алгоритму дій надання допомоги постраждалому.

Результати дослідження. Перша допомога – здійснення найпростіших медичних заходів, які рятують життя, зменшують страждання потерпілого і попереджують розвиток можливих ускладнень. Зазвичай таку допомогу надають медичні працівники, проте інколи лік іде на хвилини.

Питання доїзду бригади “швидкої” регулюється **Постановою Кабінету міністрів України** "Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події" [3]. Відповідно цього документа, доїзд бригади може займати в часі від кількох до 20 хвилин, в залежності від категорії виклику. Крім того якщо виклик надійшов із місця, де ведуться активні бойові дії, то швидка не приїде, аж поки не припиниться загроза [4].

Тому як врятувати людину до прибуття служб порятунку, має знати кожний, особливо в умовах війни. Відповідно до статистики, яку наводить МОЗ найважливіші є перші чотири хвилини, адже допомога надана в цей час збільшує шанси на порятунок на тридцять відсотків.

Долікарська допомога становить сукупність доцільних, простих дій, спрямованих на збереження здоров'я і життя потерпілого на місці події [1, 5].

Основне завдання першої долікарської допомоги – провести комплекс невідкладних медичних заходів при різних видах травматичних ушкоджень [2, 5].

У той час, коли ми живемо, особливо в період війни, кожен із нас має бути готовий до всього, тому маючи чітке уявлення і розуміння алгоритму дій при наданні допомоги збільшує шанси на порятунок життя.

Алгоритм дій при наданні допомоги постраждалому:

Крок 1: Безпека. Переконайтеся, що місце події є і буде під час надання допомоги безпечним для вас, людини, яка потребує допомоги і людей, які поряд з вами. Запам'ятайте: ваше життя завжди в пріоритеті. Це означає, що якщо вам загрожує небезпека, то ви не надаєте допомогу.

Крок 2: Оцінити стан постраждалого (визначити життєвоважливі показники, такі як: свідомість, дихання, пульс).

Крок 3: Якщо є потреба, то здійснити виклик «швидкої».

Крок 4: Надання першої допомоги:

- визначити, чи наявна загрозна кровотеча і якщо так – то зупинити її;
- визначити, чи вільні дихальні шляхи, якщо ні – то забезпечити прохідність;
- за відсутності ознак життя – розпочати серцево-легеневу реанімацію;

Крок 5: Виключити наявність переломів хребта або тазового поясу і перевести постраждалого у стабільне бічне положення.

Крок 6: Бути біля постраждалого до прибуття екстрених служб і весь час контролювати його стан.

Також важливо розставляти пріоритети в наданні допомоги в залежності від ситуації. Виокремлюють три так звані «зони», в яких надання допомоги потерпілому буде відрізнятися.

«Червона зона» – місце прямого обстрілу, де є значний ризик бути пораненим. В цій «зоні» усувається лише критична кровотеча.

«Жовта зона» – місце, яке захищене від прямого вогню противника елементами природного (рельєф, западини, підвищення) чи штучного походження (інженерні конструкції). Слід пам'ятати, що «жовта зона» нестабільна і у будь-який момент може перетворитись на «червону зону», тому час домедичної допомоги обмежений.

«Зелена зона» - це відносно безпечні місця, де здійснюється не лише сортування та надання домедичної допомоги, але і саме лікування і навіть подальша евакуація тих постраждалих, які того потребують.

Висновки. Таким чином, надання першої допомоги в умовах війни має ряд своїх особливостей, на які слід зважати і дотримуватись усіх рекомендацій, але поряд з тим маємо зробити все від нас можливе з метою допомоги і збереження життя людей, які того потребують.

Список використаних джерел та літератури

1. Білоус Т.Л. Долікарська допомога: навч. посіб. Суми: видавничо-виробниче підприємство «Мрія», 2020. 148 с.
2. Долікарська медична допомога: Навчальний посібник /Укладачі: Ляшевич А.М., Лупаїна І.С., Гарлінська А.М., Левчук Л.І. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2021. 224 с.
3. **Постанова Кабінету міністрів України "Про норматив прибуття бригад екстреної (швидкої) медичної допомоги на місце події"**.
4. <https://moz.gov.ua/article/health/jak-nadati-pershu-dopomogu-zagalni-pravila>
5. <https://dsns.gov.ua/news/ostanni-novini/zitomirski-riatuvalniki-dolucilisia-dotreningu-z-nadannia-domedicnoyi-dopomogi-dlia-dobrovolciv>
6. <https://moz.gov.ua/article/health/jak-nadati-pershu-dopomogu-zagalni-pravila>
7. <https://zt-rada.gov.ua/?pages=17358>